

DOPING
AUTORITEIT

De Nederlandse topsporter en het antidopingbeleid

De Nederlandse topsporter en het antidopingbeleid

Oktober 2010

Irene Eijs (Mindshare Research),
Arno Havenga (NL Sporter),
Olivier de Hon (Dopingautoriteit)

AANLEIDING EN ONDERZOEKSMETHODE

Dopinggebruik vormt een grote bedreiging voor de sport. Het tast de basis van fair play aan en leidt tevens tot gezondheidsrisico's voor de sporters. Sporters hebben geen keus: ze dienen de dopingprocedures te volgen. De Dopingautoriteit peilt periodiek de meningen van de Nederlandse (top)sporters over verschillende aspecten van het dopingbeleid om zo het gevoerde beleid te kunnen evalueren, en eventueel aan te passen. In 2009/2010 is het onderzoek uitgevoerd in samenwerking met NL Sporter (de onafhankelijke belangenorganisatie voor topsporters), de Vereniging van Contractsplayers (VVCS, de belangenorganisatie voor professionele voetballers) en de AtletenCommissie van NOC*NSF. Het onderzoek is gefinancierd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Er is gebruik gemaakt van kwantitatief onderzoek via een digitale vragenlijst bij het gecertificeerde onderzoeksbureau Intomart GfK. In januari 2010 is naar 888 sporters met de A-status, B-status of High Potential status van NOC*NSF een uitnodiging gestuurd om deel te nemen aan het onderzoek. Hiernaast is aan 453 profvoetballers, allen leden van de VVCS, een enquête gestuurd. Van de statushouders heeft 38% aan het onderzoek meegedaan; een representatieve steekproef. De respons onder de voetballers bedroeg 21% en is indicatief voor deze groep sporters.

WHEREABOUTS, CONTROLES EN DISPENSATIES

Eén van de meest recente wijzigingen in het dopingreglement, het invoeren van de whereaboutsregeling, is ook het meest controversieel. Minder dan 20% van de statushouders vindt de regeling noodzakelijk voor de eigen sport, terwijl 61% zelf ervaring heeft met de verplichting. Van die laatste groep ondervindt 38% regelmatig of vaak problemen bij het invullen van hun whereaboutsgegevens; voor jongere sporters en vrouwen ligt dat percentage wat lager. De twee belangrijkste antidoping organisaties waar whereabouts worden geregistreerd, ontvangen ongeveer dezelfde klachten, maar bij het ADAMS-systeem van het WADA zijn wat vaker technische problemen en vaker klachten over de software dan bij 'Sportergegevens' van de Doping-

autoriteit. Sporters ervaren een grote impact van de whereaboutsregeling op hun leven. De software is in hun ogen onnodig bewerkelijk en het kost veel tijd om de whereabouts in te vullen en bij te houden. Het feit dat een sporter niet makkelijk met zekerheid kan aangeven waar hij op een bepaald moment in de toekomst precies is, in combinatie met het feit dat administratief falen tot 'missed tests' en uiteindelijk tot een schorsing kan leiden, leidt tot onzekerheid. Deze onzekerheid wordt gevoed door angst om niet gevonden te worden door de controleur. Van de sporters met een whereaboutsverplichting vindt dan ook 47% dat de invloed van de dopingregels op het privéleven te groot is. Onder hen die hier zelf geen ervaring mee hebben, is dit percentage veel lager: 19%. Het lijkt er dus sterk op dat irritatie over de whereaboutsregeling in de praktijk het draagvlak fors verlaagt.

Het ondergaan van dopingcontroles wordt beter gesteund. Hier komen minder vaak problemen voor en ruim de helft van de statushouders vindt het belangrijk dat er veel controles buiten wedstrijdverband worden gehouden om dopinggebruik te ontmoedigen. Van deze sporters heeft 79% in het afgelopen jaar zelf een controle ondergaan; bij de vorige enquête was dit nog 57%. Voetballers worden relatief gezien nog zeer weinig gecontroleerd (32% heeft controle-ervaring in het afgelopen jaar). Een op de twintig topsporters die wel eens een dopingcontrole heeft ondergaan, heeft inmiddels een of meer geregistreerde 'missed tests' gehad. Oorzaak was vaak het verkeerd invullen van whereabouts, of last-minute wijzigingen door file, veranderende weersomstandigheden, of andere onvoorziene omstandigheden. Zorgelijker is dat in twee gevallen een 'missed test' is ontstaan doordat de controleur de sporter niet op de aangegeven plek kon vinden terwijl deze wel aanwezig was.

Sporters zijn goed op de hoogte van de mogelijkheid om voor therapeutisch gebruik van verboden middelen dispensatie aan te vragen. De kennis van en ervaring met de regeling onder voetballers is wat geringer. Ongeveer 20% van de sporters die ervaring heeft met aanvragen is tegen een of ander probleem aangelopen, zoals het terugkrijgen van een (onvolledige) aanvraag of onduidelijkheden over de duur en/of regio van geldigheid van de verkregen dispensatie.

HOUDING, BELEID EN KENNIS

De houding van de Nederlandse topsporters ten opzichte van doping in het algemeen is zeer afwijzend te noemen. Liefst 91% zou zich schuldig voelen als hij doping zou gebruiken en 95% wil alleen winnen als het op eigen kracht kan. De belangrijkste voorzieningen waar sporters behoefte aan hebben om dopinggebruik te ontmoedigen, zijn een goed internationaal afgestemd beleid, meer voorlichting in het algemeen en specifiek kennisvergroting over het onderwerp bij coaches en begeleiders. Oudere sporters verwachten relatief veel van strengere sancties en het aanbieden van alternatieven van doping, zoals betere trainings- en/of voedingsmogelijkheden en innovaties. Voetballers hechten duidelijk minder belang aan controles buiten wedstrijdverband in vergelijking met andere topsporters.

De kennis over de dopinglijst is redelijk te noemen; over de dopingprocedures is deze zelfs goed. In de afgelopen zeven jaar is de kennis over dopinggerelateerde onderwerpen toegenomen.

VOORLICHTING

Van de voorlichtingsmaterialen die de Dopingautoriteit beschikbaar stelt, zijn de dopingwaaier en de website het meest bekend, en het meest gebruikt. Als statushouders informatie zoeken over doping komen ze meestal uit bij de Dopingautoriteit of bij de bondsarts of sportarts. Voetballers halen de informatie uit hun directe (club)omgeving; zij hebben de weg naar de Dopingautoriteit nog niet gevonden. Als kennisbron wordt in de loop der jaren de huisarts steeds minder geraadpleegd. Hierbij is een opkomst te zien van gespecialiseerde artsen, NOC*NSF en het internet.

De tevredenheid over de beschikbare voorlichtingsmaterialen is groot. Opvallend is wel dat de tevredenheid over de voorlichtingsbijeenkomsten wat is gedaald in de afgelopen jaren (van 95% naar 84%). Deze bijeenkomsten zouden persoonlijker gemaakt kunnen worden en beter toegespitst op concrete vragen en wensen van de groep sporters die de voorlichting krijgen. Van de mogelijkheden om in de toekomst op de hoogte gehouden te worden over dopinggerelateerde zaken, scoort een emailservice het hoogst.

De campagne '100% Dope Free', in 2007 opgezet op initiatief van de AtletenCommissie van NOC*NSF en de Dopingautoriteit, is nog niet onder alle sporters bekend. Ongeveer twee derde van de statushouders en slechts 8% van de voetballers kent de campagne. De verschillende onderdelen worden door 50-66% van de sporters die de campagne kennen als positief beoordeeld.

Naar aanleiding van dit onderzoek zijn een aantal concrete aanbevelingen opgesteld die de laatste paragraaf van dit rapport vormen (pagina 23).

**DOPING
AUTORITEIT**

Postbus 5000, 2900 EA Capelle aan den IJssel